

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАОСВІТА ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

Рівень освіти – перший (бакалаврський)

Для всіх освітніх програм

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Протокол № 02 від 18 вересня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Медіаосвіта та соціальні мережі
Викладач (-і)	Деренюк Мар'яна Петрівна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Контактний телефон викладача	097-809-66-26
Е-mail викладача	mariana.dereniuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно: вівторок 14:00, 510 ауд. (вул. Бандери,1). Дистанційно: четвер, 17:00. https://us04web.zoom.us/j/9501745500?pwd=YWUyUmloVk1DOEVMN00xcmVwUmtTUT09
2. Опис навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Медіаосвіта та соціальні мережі» покликана на формування у здобувачів вищої освіти ключових компетентностей у галузі медіаосвіти, розвитку критичного мислення, аналізу інформаційного контенту та ефективного використання соціальних мереж. У межах дисципліни розглядаються теоретичні основи медіаосвіти, особливості функціонування соціальних мереж як сучасного інструменту комунікації, а також їхній вплив на суспільство, культуру та особистість.</p> <p>Особлива увага приділяється дослідженню механізмів створення, поширення та споживання медіаконтенту, розпізнаванню маніпулятивних технік, поширених у соціальних платформах, а також етичним аспектам цифрової комунікації. Практичний компонент дисципліни охоплює освоєння методик створення якісного медіаконтенту, аналізу цифрових трендів і алгоритмів роботи популярних соціальних мереж.</p> <p>Навчальна дисципліна спрямована на вивчення таких аспектів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • еволюція медіаосвіти як наукового напрямку; • соціальні мережі як феномен сучасного інформаційного суспільства; • структура, функції та типологія цифрових платформ; • алгоритми поширення контенту в соціальних мережах і механізми їх впливу на суспільну думку; • маніпулятивні техніки та дезінформація в медіапросторі; • етичні виклики та правові аспекти діяльності у соціальних мережах. <p>Практичний компонент навчальної дисципліни включає аналіз реальних кейсів із цифрового середовища, створення власного медіапродукту, вивчення інструментів SMM, цифрового маркетингу та стратегій просування контенту. Особливий акцент робиться на розробці персональних стратегій інформаційної безпеки та медіаграмотності.</p> <p>Курс є актуальним у контексті глобальних процесів цифровізації, зростання обсягів інформації та посилення ролі медіа у формуванні суспільних, культурних і політичних дискурсів. Його матеріали забезпечують глибоке теоретичне підґрунтя та практичні навички, необхідні для роботи у сфері медіакомунікацій, освіти, PR і цифрових технологій.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: формування у майбутніх фахівців комплексного розуміння теоретичних основ і практичних механізмів медіаосвіти в контексті сучасного інформаційного суспільства, а також розкриття ролі соціальних мереж як ключового елемента цифрової комунікації.</p> <p>Цілі: засвоєння теоретичної бази знань про медіаосвіту як міждисциплінарну галузь, її етапи становлення та значення у сучасному інформаційному суспільстві; ознайомлення із функціонуванням соціальних мереж як ключового інструмента цифрової комунікації, розкрити їхню роль у формуванні суспільних відносин та соціальних інститутів; забезпечення вміння аналізувати алгоритми поширення контенту у соціальних мережах, враховуючи вплив цих механізмів на суспільну думку, культуру та політичні процеси;</p>	

розвиток критичного мислення для оцінки медіаконтенту, розпізнавання маніпулятивних технік, пропаганди та фейкової інформації;
поглиблення розуміння здобувачами вищої освіти етичних та правових аспектів цифрової комунікації, включаючи захист авторських прав, регулювання персональних даних та дотримання норм цифрової етики.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Результатом вивчення дисципліни має бути сформованість таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

Програмні результати навчання:

Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності та обирати ефективні шляхи їх вирішення.

Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
6	Для всіх ОП	3	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Вступ до медіаосвіти. Визначення поняття «медіаосвіта». Етапи розвитку медіаосвіти у світі та в Україні. Завдання медіаосвіти в сучасному суспільстві. Роль медіа у формування інформаційного суспільства. Ключові концепції та моделі медіаосвіти.	2		4
Тема 2. Соціальні мережі як частина медіапростору. Історія виникнення та етапи розвитку соціальних мереж. Типологія	2		4

соціальних платформ. Місце соціальних мереж у сучасній комунікаційній екосистемі. Алгоритми роботи соціальних мереж. Соціальні мережі як інструмент соціального впливу. Соціальні мережі як платформи для освіти і науки.			
Тема 3. Критичне мислення в умовах інформаційного суспільства. Основи критичного мислення. Роль критичного мислення у медіаосвіті. Методи розпізнавання фейкових новин. Маніпулятивні техніки в соціальних мережах. Інструменти перевірки фактів (fact-checking). Формування навичок критичного аналізу медіаконтенту. Практика протидії дезінформації. Етичний аспект критичного мислення.	2		4
Тема 4. Цифровий слід та інформаційна безпека. Поняття цифрового сліду: види та особливості. Загрози інформаційній безпеці в соціальних мережах. Принципи захисту персональних даних. Роль конфіденційності у цифрову епоху. Методи захисту облікових записів у соціальних мережах. Поняття цифрової репутації та її управління.	2		4
Тема 5. Етичні аспекти роботи у медіапросторі. Основи цифрової етики. Етичні дилеми соціальних мереж. Авторські права у цифровому середовищі. Принципи відповідального контенту. Впливу дезінформації на суспільство. Міжкультурні аспекти цифрової етики.	2		4
Тема 6. Алгоритми та логіка роботи соціальних мереж. Що таке алгоритм: визначення та основи. Алгоритми рекомендаційного контенту (YouTube, TikTok, Instagram). Як працюють тренди та популярні хештеги. Вплив алгоритмів на користувацькі уподобання. Проблема інформаційної бульбашки. Монетизація контенту через алгоритми. Алгоритми боротьби з шкідливим контентом.	2		4

<p>Тема 1. Вступ до медіаосвітін. Історія розвитку медіаосвіти. Сутність тлумачення поняття «медіаосвіта» та її складових. Основні теорії медіаосвіти. Розвиток медіаосвіти у світі. Медіаосвіта в Україні.</p>		2	4
<p>Тема 2. Основи медіаграмотності. Поняття медіаграмотності та її значення. Інструменти перевірки фактів. Психологічні пастки: клікбейт, емоційні маніпуляції. Вплив інформаційних бульбашок на критичне мислення. Використання сторітелінгу у створенні медіаконтенту. Медіаправа: авторське право, приватність, захист даних. Відповідальне медіаспоживання.</p>		2	4
<p>Тема 3. Психологія впливу медіа та соціальних мереж. Психологічний вплив медіа на людину. Медіапсихологія: як медіа маніпулюють емоціями. Аналіз психологічних аспектів залежності від соціальних мереж. Психологічні аспекти інтернет-залежності. Як соціальні мережі формують цифрову ідентичність. Психологічна безпека в мережі: як зберегти здоров'я в цифровому просторі.</p>		2	4
<p>Тема 4. Медіакультура та відповідальність у цифрових медіа. Поняття медіакультури. Етика медіа: як відповідально працювати з інформацією. Правове регулювання медіа в Україні та світі. Законодавство щодо боротьби з дезінформацією. Інформаційна гігієна: як уникати перевантаження інформацією.</p>		2	4
<p>Тема 5. Медіаконтент і його види. Тексти, візуальний контент, відео та аудіоформати. Тренди у створенні контенту для соціальних мереж. Інструменти створення та редагування контенту. Персоналізований контент і таргетинг. Практика сторітелінгу в соціальних мережах. Стандарти якості контенту.</p>		2	4

<p>Тема 6. Соціальні мережі як частина медіапростору. Історія виникнення та етапи розвитку соціальних мереж. Типологія соціальних платформ. Місце соціальних мереж у сучасній комунікаційній екосистемі. Алгоритми роботи соціальних мереж. Соціальні мережі як інструмент соціального впливу. Вплив цифрових платформ на поведінку та мислення користувачів. Соціальні мережі як платформи для освіти і науки.</p>		2	4
<p>Тема 7. Платформи для створення і просування контенту. Основи вибору платформи для просування контенту. Міжнародні та локальні платформи для створення контенту. Порівняння популярних платформ для відео та фото контенту. Інструменти просування в Instagram, Facebook та TikTok. Роль аналітики в ефективному використанні платформ. Як вибір платформи впливає на ефективність комунікацій. Принципи використання соціальних мереж для цифрового маркетингу. Моделі монетизації контенту на соціальних платформах.</p>		2	4
<p>Тема 8. Стратегії комунікації в соціальних мережах. Визначення цільової аудиторії. Побудова комунікаційної стратегії. SMM-кампанії: планування і реалізація. Вплив лідерів думок (influencers). Міжкультурна комунікація у цифровому середовищі. Метрики ефективності комунікацій.</p>		2	4
<p>Тема 9. Тренди і майбутнє медіа та соціальних мереж. Зростання ролі штучного інтелекту у медіапросторі. Віртуальна та доповнена реальність у соціальних мережах. Нові формати взаємодії у цифровому середовищі. Мікротаргетинг і персоналізація медіаконтенту. Блокчейн у медіа та його перспективи.</p>		2	4
ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Вид контролю – **залік**.

Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи здобувачів:

Практичні заняття – 50 балів;

Тестові завдання – 20 балів;

Індивідуальні (творчі) завдання, розробка проєкту – 20 балів;

КСР – 10 балів;

Максимальна кількість балів – 100 балів.

Вага оцінок у відсотках становить:

Практичні заняття – 50 %;

Тестові завдання – 20 %;

Індивідуальні (творчі) завдання, розробка проєкту – 20%;

КСР – 10 %;

Максимальна кількість балів – 100 %.

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.

Шкала оцінювання			
Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C		
60-69	D	Задовільно	Незараховано
50-59	E		
26-49	FX	Незадовільно	
0-25	F	Незадовільно	

Вимоги до письмових робіт

Упродовж вивчення дисципліни «Медіаосвіта та соціальні мережі» здобувачі освіти виконують завдання у формі тестів, які розміщені на сайті дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua/> (макс. бал – 100 б. за кожен тест, вага даного виду роботи - 20 % за всі виконані тести). Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100-бальною шкалою. Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль, складає 20 балів.

Індивідуальні (творчі) завдання, розробка проєкту передбачають самостійне опрацювання тематики, пов'язаної з формуванням медіаграмотності, цифрової культури або створенням власного медіаконтенту

	<p>(освітнього блогу, інфографіки, медіаплану тощо). Робота має містити: коротке теоретичне обґрунтування теми; опис використаних джерел та медіаресурсів; власні аналітичні висновки або креативний продукт; посилання на використані цифрові інструменти; дотримання академічної доброчесності.</p> <p>Зміст і порядок подання творчих завдань оприлюднюються на платформі дистанційного навчання до початку виконання.</p> <p><i>Максимальна кількість балів – 100 балів за кожне завдання, загальна вага – 20 %.</i></p> <p>Метою підготовки індивідуального проєкту є закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни.</p> <p>Критерії оцінювання індивідуального проєкту:</p> <p>90–100 балів – індивідуальний проєкт виконано на високому рівні, вирішено всі поставлені завдання; під час усного захисту здобувач проявив повне володіння матеріалом, свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією;</p> <p>70–89 балів – проєкт містить незначні помилки або суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово або захищені усно; під час захисту здобувач продемонстрував достатнє володіння матеріалом;</p> <p>50–69 балів – проєкт виконано частково, допущено незначні помилки, аналіз не повний; під час захисту проявлено загальне володіння матеріалом;</p> <p>Менше 50 балів – проєкт не відповідає завданням, допущено суттєві помилки та неточності.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) визначається як сума балів за поточний контроль знань (практичні заняття, тестові завдання, індивідуальне (творче) завдання, розробка проєкту та КСР).</p> <p>Повторне складання допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p>
Семінарські/практичні заняття	<p>Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення практичних занять та оцінюється за 100-бальною системою:</p> <p>90-100 балів – здобувач вищої освіти повністю володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано викладає його під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>70-89 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано викладає його під час усних виступів і письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань,</p>

використовуючи обов'язкову літературу; допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

50-69 балів – здобувач володіє матеріалом частково, викладає основний зміст під час усних виступів і письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого аналізу та аргументації; допускаються окремі суттєві неточності та помилки.

Менше 50 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, викладає його поверхово, без аргументації, допускаючи суттєві помилки.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни, чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Контроль самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає тестування та підготовку індивідуального (творчого) завдання. Для тестового контролю здобувач опрацьовує питання, призначені для самостійного вивчення, та проходить тестування в системі дистанційного навчання (<https://d-learn.pnu.edu.ua>), при цьому допускається дві спроби, зараховується кращий результат.

Практичні заняття спрямовані на розвиток у здобувачів освіти практичних умінь і навичок роботи з медіатекстами, цифровими ресурсами та соціальними мережами, формування критичного мислення, медіаграмотності й цифрової культури. Їхня мета полягає у застосуванні теоретичних знань на практиці через аналіз реальних медіаситуацій, розв'язання професійно орієнтованих завдань, створення власного медіаконтенту та оцінювання його відповідно до етичних і професійних стандартів.

Практичні заняття є логічним зв'язком між теоретичною підготовкою та реальним цифровим середовищем. Вони передбачають попередній контроль засвоєння матеріалу, обговорення актуальних тем, самостійний пошук і

	<p>критичний аналіз інформації, а також презентацію результатів індивідуальних або групових завдань.</p> <p>Під час практичних занять здобувачі освіти: готують короткі усні або мультимедійні доповіді з актуальних тем медіаосвіти та соціальних мереж; виконують аналітичні та творчі завдання (аналіз медіатекстів, створення освітніх дописів, сторінок чи інфографіки); беруть участь у дискусіях, дебатах, рольових іграх, квестах тощо; презентують результати власних мінідосліджень і рефлексивних спостережень; оцінюють інформаційний контент із позицій достовірності, етичності й безпеки.</p> <p>Результати практичних занять враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
<p>Вимоги до індивідуального завдання</p>	<p>Індивідуальне (творче) завдання виконується обсягом 10–15 сторінок, не враховуючи списку літератури, і структурно включає вступ, 3–4 розділи змістовної частини, висновки, список використаних джерел та додатки. До завдання подається презентація, підготовлена на одній із платформ: PowerPoint, Google Slides або Canva.</p> <p>Підготовка індивідуального (творчого) завдання здійснюється для закріплення теоретичних знань і практичних навичок, оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою, максимальна кількість балів – 20.</p> <p>Критерії оцінювання індивідуального (творчого) завдання:</p> <p>90–100 балів – завдання виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання, під час усного захисту здобувач проявив повне володіння матеріалом та супроводжував виступ мультимедійною презентацією;</p> <p>70–89 балів – індивідуальне (творче) завдання містить незначні помилки або суперечності, які можуть бути виправлені письмово або захищені усно, під час захисту здобувач продемонстрував достатнє володіння матеріалом та супроводжував виступ презентацією;</p> <p>50–69 балів – завдання виконано частково, допущено незначні помилки, під час захисту проявлено загальне володіння матеріалом, виступ супроводжувався презентацією;</p> <p>менше 50 балів – завдання не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач допускається до підсумкового контролю (заліку), якщо виконав не менше 60 % завдань курсу, відпрацював усі практичні заняття і за результатами оцінювання (сума балів за практичні заняття, тестові завдання, індивідуальне (творче) завдання, розробка проєкту та контроль самостійної роботи) набрав не менше 50 балів від максимальної кількості 100 балів. Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Підсумкова оцінка за курс (максимум 100 балів, що становить 50 % від загальної оцінки) виставляється на основі сумування балів, отриманих здобувачем за практичні заняття, тестові завдання, індивідуальне (творче)</p>

завдання, розробка проєкту та контроль самостійної роботи.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Присутність здобувачів вищої освіти на контрольній роботі є обов'язковою. У процесі написання контрольної роботи та виконання індивідуальних завдань неприпустимими є плагіат та списування.

Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-a-kademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять: Якщо здобувач пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, передбачені даним заняттям, пройти тестування та отримати відповідну оцінку. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Здобувач вищої освіти, який не набрав 25% (сума балів за практичні заняття і самостійну роботу) до екзаменаційної роботи не допускається. У такому випадку до початку сесії здобувач може отримати допуск, відпрацювавши всі заняття і виконавши всі передбачувані види робіт, зокрема, виконання самостійної роботи, тестування у системі дистанційного навчання (<https://d-learn.pnu.edu.ua>). Студент, який не набрав мінімум 50 балів за курс, має право перездати екзамен на талоні №2, №3 відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання. Консультації щодо виконання самостійної роботи можна отримати щовівторка в аудиторії 510 (вул. Бандери, 1) або в режимі онлайн, за допомогою e-mail, viber, telegram, zoom.

Здобувач (-ка), який навчається за **індивідуальним графіком**, має опрацювати самостійно весь матеріал і виконати всі види контролю відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poria-dok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Неформальна освіта: Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання.

8. Рекомендована література

Основна

1. Бродович Ю., Серденко Т., Панченко О. Медіаосвіта в контексті викликів сьогодення: категорійно-дефінітивний аналіз. Суспільство та національні інтереси. 2025. №2 (10). С. 80-88.
2. Василенко О. Медіаінформаційна грамотність та медіаосвіта як сучасні світові тенденції. Освіта дорослих. 2024. №26 (2). С. 45-55.

3. Войтович Н.О., Імбіровська-Сиваківська Л.А. Медіаграмотність: технології і практичне застосування/ За заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 57 с.
4. Головченко М. Неформальна медіаосвіта вчителів в Україні: досвід і перспективи. Імідж сучасного педагога. 2025. № 224. С. 5-12.
5. Гречановська О., Мегем О., Потапюк Л. (2023). Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського*. 2023. № 34 (73). С.60-66.
6. Дегтярьова Г., Астахова М., Байназарова О., Гніда Т. Навігатор медіапедагога: теорія, методика, практичні завдання : науково-методичний посібник / за загальною редакцією Г. Дегтярьової. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси. 197 с.
7. Деренюк М. Історіографія проблеми розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). *Вісник науки та освіти*. 2023. №12 (18). С. 419-430.
8. Деренюк М. Основні підходи до тлумачення поняття медіаосвіти у польській та українській педагогічній науці. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 12 (26). С.546-558.
9. Деренюк М. Формування креативного та критичного мислення у здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти засобами STEAM- та медіаосвіти. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. №9 (17). С. 150-164.
10. Зацерківна М., Халіманенко В. Соціальні мережі як ефективне середовище в освітньому процесі. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2024. № 7 (1). С. 46-57.
11. Зоря Ю. М. Медіаграмотність та STEM-освіта: виклики та можливості: навчально-практичний посібник. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 98 с.
12. Зюсс Д., Ламперт К., Трюльцш-Війнен К. Медіапедагогіка: навчальний посібник / Зюсс Д., Ламперт К., Трюльцш-Війнен К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 300 с.
13. Кірдан О., Кірдан О., Литвиненко В. Медіаосвіта та формування медіакомпетентності майбутніх педагогів і менеджерів освіти. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2024. №1 (29). С.116-125.
14. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). *MediaSapiens* : вебсайт. URL: <https://bit.ly/2PPBBwW>
15. Купчишина В., Грубі Т. Медіаосвіта як складова освітнього процесу. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2023. № 34 (3). С. 183-201.
16. Медіаграмотність під час війни: теорія, методика, інтерактив. навчальний посібник : Довженко О., Єгорова А., Іванова Т., Міський В., Потапова В., Юричко А. / за загал. ред. О. Волошенюк, В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 68 с.
17. Медіакомпетентність фахівця : колективна монографія / за наук. ред. Г. В. Онкович. Київ : Логос, 2013. 287 с.
18. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор.: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр Вільної Преси, 2013. 352
19. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / Ред.-упор. В.Ф.Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с.
20. Медіаосвіта та медіаграмотність: навч.-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. В. О. Мельничук. Умань : Візаві, 2023. 123 с.
21. Невмержицька О., Остащук І. Медіаосвіта як засіб формування відповідального споживача. 2025.
22. Онкович Г. В. Професійно орієнтована медіаосвіта; з досвіду дистанційного навчання. *Обрії друкарства*. 2022. №1 (11). С.233-249.
23. Почапська О. І. (Не)безпека в цифровому світі. Навчальний посібник / Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 59 с.

24. Редчук Р. Особливості використання соціальних мереж у публічному управлінні як сучасного каналу комунікації. *Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського*. 2022. № 33 (72). С. 72-76.
25. Степанова Н. Степанова Н. М. STOP-стереотипи: методи їх подолання в українському суспільстві / Н. М. Степанова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 61 с.
26. Степаненко В. Використання потенціалу соціальних мереж у формуванні критичного мислення здобувачів вищої освіти. *Освіта та педагогічна наука*. 2022. № 1 (179). с.71-80.

Допоміжна

1. Агарков О. Індивідуальність в цифрову епоху: як соціальні мережі впливають на самоідентифікацію та соціальну поведінку особистості. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. № 1. С. 73-78.
2. Бабакіна О., Шуртигіна В., Бабельчук О. Медіаграмотність педагога в умовах розвитку цифрових технологій. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 7 (35). С. 265-276.
3. Биндас О. Специфіка понять «медіаграмотність», «медіакомпетентність», та «медіаосвіта» в підготовці вчителів іноземних мов. *Освіта та педагогічна наука*. 2020. № 3 (175). С. 20–30.
4. Гаврилюк О., Гнатюк А. Взаємовплив соціальних мереж і масової культури: роль і значення алгоритмів. *Питання культурології*. 2023. № (42). С. 90-101.
5. Гаврилюк О. Соціальні мережі як чинник формування культурних цінностей і норм. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 3. С. 39-44.
6. Головченко Г. Аналіз діяльності центрів медіаосвіти в Україні. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2020. №1 (17). С. 29-39.
7. Дикун Д., Касянчук В. Соціальні мережі як платформа для монетизування експертного блогу. *Обрії друкарства*. 2023. № 2 (14). С. 255-266.
8. Кондур О., Стинська В. Розвиток медіаосвіти у вищій школі в кінці ХХ – на початку ХХІ століть. *Освітні обрії*. 2024. № 1 (58). С.14-18.
9. Кукіна, Н., Савчук Я., Лялюк А. (2024). Аналіз ролі соціальних мереж у формуванні брендової лояльності. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. №(8 (278)).
10. Лабенко О., Шакур Н., Заїка Т. Критичне мислення та медіаграмотність у цифрову епоху: виклик та можливості для української освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 12 (30). С. 331-345.
11. Легомінов С., Тищенко В., Недодай М., Дьячук О., Капелюшна Т. Штучний інтелект та соціальні мережі: підходи до виявлення фейкової інформації. *Телекомунікаційні та інформаційні технології*. 2024. № 4. С. 83-89.
12. Луцький М. Медіаосвіта як чинник інформаційної безпеки України. *Юридичний вісник Повітряне і космічне право*. 2023. №1. С.206-213.
13. Марценюк М., Козачок В., Богданов О., Бржезьська З., Юсіфов Є. Аналіз методів виявлення дезінформації в соціальних мережах за допомогою машинного навчання. *Кібербезпека: освіта, наука, техніка*. 2023. № 2 (22). С. 148-155.
14. Найдьонова Л. А. Медіапсихологія війни як основа концептуальних трансформацій медіаосвіти: від медіатравми до травмаінформованих практик. *Проблеми політичної психології*. 2022. № 12(26). С. 173-197.
15. Новітні освітні технології сучасної медіадидактики: монографія / Г. В. Онкович, В. В. Агаркова, М. М. Боголюбова, О. М. Ляліна, А. Д. Онкович, Л. В. Редько-Шпак, Н. М. Флегонтова; За наук. ред. д. п. н., проф. Г. В. Онкович. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 156 с.
16. Олейник А. Етичні феномени соціальних мереж: мова ворожнечі, кіберненависть та кібербулінг. *Вісник Львівського університету*. 2022. № 42. С. 118-124.
17. Пищик О. Роль соціальних мереж у трансформації сучасної освітньої парадигми. *Імідж сучасного педагога*. 2024. № 2 (215). С. 45-50.
18. Стельмах О. Особливості впливу соціальних мереж на студентів. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2022. № 2. С.92-100.
19. Цюняк О. Освітні можливості соціальних мереж у професійній підготовці майбутніх педагогів. *UNESCO Chair Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century*. 2021. № 3. С. 34-39.

20. Цюняк О., Стинська В. Ретроспективний аналіз розвитку медіаосвіти в Україні. Наука і техніка сьогодні. 2024. №7 (35). С. 440-448.
21. Шевчук О. Соціальні мережі як невід’ємна складова частина нашого повсякдення. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2023. № 2. С.38-41.

Інформаційні ресурси

1. Академія української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/>
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні: нова редакція. URL: <http://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
3. Концепція цифрової медіаосвіти воєнного і поствоєнного суспільства / за наук. ред. Л. Найдьонової ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2024. 24 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745266/1/konseptnaydonova2025maket.pdf?utm_source=chatgpt.com
4. Медіаграмотність для освітян. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/mediagramotnist-dlya-osvityan/?utm_source=chatgpt.com
5. Про медіа : Закон України від 13.12.2022 р. № 2849-IX (редакція від 01.01.2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
6. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 р. № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>
7. Цифрова безпека та комунікація в онлайні. URL: <https://vumonline.ua/course/digital-security-and-communication-online/>
8. Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/6177>

p.s. Силабус розблено відповідно до Зразка оформлення (*рекомендаційна форма), яку подано у ПОЛОЖЕННІ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>

Викладач:

доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика

Мар’яна ДЕРЕНІЮК